

**Каменєва Ю. О.**

*студентка 3-го курсу факультету адвокатури  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

## **МЕДІАЦІЯ ЯК ВИД АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

тема медіація, як вид адвокатської діяльності для досудового врегулювання спорів та участі в цьому процесі адвоката є надзвичайно актуальною у сучасній Україні, так як через високу завантаженість судів та низьку ефективність їхньої роботи все більшої популярності набувають позасудові методи врегулювання конфліктів у різноманітних сферах відносин.

слово «медіація» походить від латинського «mediation» та означає «посередництво». цей спосіб вирішення спорів не названий в цивільному та господарському законодавстві у числі способів розв'язання конфліктів, але все більше зацікавлює вчених та адвокатів.

сутність медіацій, або посередництва зводиться до процесу переговорів між сторонами спору за участю медіатора, який допомагає вирішити їм конфліктну ситуацію.

як свідчить досвід зарубіжних держав з розвинутою економікою, в більшості випадків суб'єкти підприємницької діяльності намагаються вирішувати спірні питання не в державних судах, а в третейських або за допомогою медіаторів.

термін «альтернативне вирішення спорів» (alternative dispute resolution) виник у 60-ті роки XX століття у США.

одним із перших міжнародно-правових документів, у якому міститься положення про зміст врегулювання спорів через досягнення компромісу за допомогою третейських спорів є вашингтонська конвенція 1965 року. Зазначена конвенція передбачає дві процедури у яких приймає участь третя сторона. Перша-це «conciliation», сутність якої полягає в тому, що особливим чином формується комісія примирення, яка визначає предмет спору між сторонами та прагне досягнути угоди між ними на взаємовигідних умовах. другою процедурою вашингтонської конвенції є посередництво (медіація).

комісія ООН по правам міжнародної торгівлі прийняла спеціальні закони спрямовані на розвиток медіації. Європейська директива щодо медіації від ЄС заохочує використання медіацій у якості

регулятора спорів з цивільних і господарських справ в інтересах більшого доступу до правосуддя.

сутність медіації полягає в тому, що сторони самостійно визначають посередника, який організовуючи переговори між сторонами активно приймає участь у них, допомагає їм досягнути взаємовигідного рішення з метою вирішення спору.

медіація відрізняється від інших способів, у тому числі від третейських судів (арбітражу) тим, що посередник не визначає хто із сторін конфлікту прав, а хто ні, не виносить для сторін обов'язкового рішення та не примушує їх до досягнення угоди.

таким чином медіація має наступні ознаки:

1. автономія волі сторін у виборі посередника, в обговоренні доказів один до одного, у відпрацюванні взаємовигідного рішення;

2. медіатором може бути тільки нейтральна особа, яка не є учасником спору;

3. медіатор створює заспокійливі та конструктивні обставини на перемовинах, спрямовує та пом'якшує дискусію. ця ознака є однією з найважливіших оскільки відображає сутність посередництва і ту роль медіатора у перемовинах за його участю;

4. посередництво передбачає пошук взаємовигідного рішення, тому не тільки медіатор, але й сторони спору мають пропонувати свій вихід із конфліктної ситуації;

5. процедура медіації може бути припинена, сторони завжди можуть відмовитися від посередництва і звернутися у державний або третейський суд.

Названі ознаки лише у загальному вигляді дають уявлення про сутність медіації.

Посередництво передбачає вирішення таких завдань:

1. бажання по можливості нейтралізувати негативні сторони конфлікту;

2. намір обговорити складну ситуацію, що склалася між сторонами спору та її усунути;

3. бажання розробити план майбутніх дій, можливі варіанти виходу із складного становища;

4. підготовка учасників спору до того, щоб вони у повній мірі усвідомили наслідки власних дій;

5. створення моделі посередництва для вирішення конфліктних ситуацій у майбутньому.

Не ідеалізуючи медіацію до її переваг можна віднести на-

ступне: оперативність у вирішенні спорів; мобільність; спрощена процедура розгляду спору; конфіденційність діяльності медіатора; економія грошових витрат; можливість відмовитись від медіації та звернутися в суд; психологічний комфорт учасників спору; збереження майбутніх партнерських відносин, тощо.

Наявність альтернативних способів вирішення правових, економічних спорів розширює та доповнює механізм правового захисту порушених прав.

можна погодитися з твердженням, що й до альтернативного розгляду спорів необхідно відноситися як до системи яка існує паралельно з офіційним правосуддям.

мета медіатора – привести сторони до угоди. він не приймає за своїх клієнтів рішень, а допомагає їм прийти до них, а хто, як не адвокат справився з цим як найкраще. адвокатура — це правова інституція, яка виконує важливу суспільну функцію, що полягає в захисті прав, свобод та законних інтересів громадян, як на судовому, так і на досудовому врегулюванні спорів.